

פלאי התורה

♦ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תכל ♦

בס"ד גליון נ"ו ~ פרשת שמות ~ שבוע א' דשובבים ת'הא ש'נת פ'לאות ב'תורה

פלאי הפרשה והמועדים

פלאי פלאים של חידות נדירות בעניני פרה"ש והמועדים

נושא השבוע – חידות נפלאות בהלכות "קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום"

הקשר לפרשה – כתוב בפרשה 'ואלה שמות בני ישראל' וגו'. וכתב הבעל הטורים – שתיבות אלו הם ראשי תיבות, ו'אדם א'שר ל'ומד ה'סדר ש'נים מ'קרא ו'אחד ת'רגום ב'קול נ'עים י'שיר י'חיה ש'נים ר'בות א'רוכים ל'עולם. והמקור לזה במסכת ברכות (דף ח:) – אמר רב יהודה בר אמי לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, ואפילו עטרות ודיבון, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. ומדברי הבעל הטורים נראה – דהסגולה של אריכות ימים ושנים הוא רק כשאומר השנים מקרא ואחד תרגום בקול נעים ובשירה. ובפשטות – 'שירה' זה הטעמים של הפסוקים. והרבנו יונה כותב בספר היראה (אות ד"ש) – ישלים פרשיותיו שמו"ת ובנגינותיו, כי הקורא בלא זמרה – התורה חוגרת עליו שק.

לסיפורים ופנינים יקרים בעניני החידות על פרשת השבוע שמובא בגליון, ולחידות נוספות: ניתן לשמוע בקול מבשר – ארה"ב, באידיש, ובמידע לכל – ארץ ישראל, בלשון הקודש

חידוד א' – איך יתכן, שצריך 'לחלק מהפוסקים' לקרוא כל הפרשה ג' פעמים מקרא, ולא מספיק שיקרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום ?

תשובה: אם האדם נמצא במקום לא מיושב ואין שם חומש עם תרגום, י"א – שצריך לקרוא כל הפרשה ג' פעמים מקרא כדי שיהא בכלל 'המשלים פרשיותיו עם הצבור', וזה כמו בפסוקים בתורה שאין להם תרגום, דנפסק להלכה שקורים ג"פ מקרא, כיון דלא אפשר ליה בענין אחר, ואחר כך כשיגיע למקום ישוב – אם יכול יחזור ויקרא שנים מקרא עם התרגום כדי להשלים פרשיותיו של 'כל השנה' בשמו"ת (כ"כ הכף החיים או"ח סימן רפ"ה ס"ק ט"ז, אך יש לציין, שבסדר היום כתב – דבאופן זה יקרא רק שנים מקרא, וכשיגיע למקום ישוב יוסיף לקרוא התרגום, והעולת תמיד כתב – דטוב שיקרא הכל ביחד).

חידוד ב' – איך יתכן, שבאותה פרשה – לא יאמרו תרגום שוה, אלא בחלק מהפסוקים יאמרו "תרגום אונקלוס", ובחלק מהפסוקים יאמרו "תרגום ירושלמי" לחלק מהפסוקים ?

תשובה: בפרשה שכתוב עטרות ודיבון, י"א – שבפסוקים שיש עליהם 'תרגום אונקלוס' יאמרו 'תרגום אונקלוס' כרגיל, ובפסוק שכתוב עטרות ודיבון שיש עליו רק 'תרגום ירושלמי' צריך לומר 'תרגום ירושלמי' (תוספות בברכות דף ח: ד"ה ואפילו עטרות ודיבון, טור סימן רפ"ה ס"א, משנה ברורה שם סק"ג). והנה למעשה יש לציין – דהמשנה ברורה שם נוקט כהשיטות שסוברים דאין צריך לקרוא 'תרגום ירושלמי' בעטרות ודיבון, אלא יקרא הפסוק ג' פעמים, אבל מציין שיש מחמירין – שכן צריך לקרוא התרגום ירושלמי בעטרות ודיבון (וע"ע מש"כ בזה המהר"ץ חיות בברכות שם).

חידוד ג' – איך יתכן, דלאחר העברת הסדרה שמו"ת צריך לקרוא שמו"ת עוד פסוק מהפרשה הבאה, או אחד הפסוקים הקודמים שקרא כבר [לא פסוק האחרון] ?

תשובה: אם הפרשה מסתיימת בדבר לא טוב, כגון פרשת נח שמסתיימת בפסוק 'וימת תרח בחרן' או פרשת במדבר שמסתיימת בפסוק 'ולא יבואו לראות כבלע את הקודש ומתו', י"א – שבסיום קריאת הפרשה שמו"ת צריך לקרוא שמו"ת עוד פסוק מהפרשה הבאה, או אחד הפסוקים הקודמים שקרא כבר, וזה כדי לסיים בדבר טוב (כ"כ בשו"ת רב פעלים או"ח ח"ד סימן מ"ב). ויש לציין דבר פלא – שיש נוהגים בכל הפרשיות לקרוא בסיום קריאת שמו"ת ג' פסוקים מהפרשה הבאה (פסקי תשובות סימן רפ"ה הערה 35 בשם ספר אוצר החיים שכך נהג הדברי חיים מצאנז זיע"א).

רמז נפלא מדוע דיני שמו"ת מופיע בשו"ע בסימן רפ"ה

אפשר לומר רמז נפלא – מדוע דיני העברת הסדרה שמו"ת מופיע בשו"ע או"ח סימן רפ"ה, כי ידוע שאצל חלק מהאנשים יש רפיון גדול בקיום מצוה זו, וזה נרמז בשם הסימן רפ"ה, שהוא מלשון רפיון, וצריך להתחזק בזה. ובספר שמע שלמה (עניני שבת) מובא שהרה"ק רבי שלמה מקרלין זיע"א אמר – דעל שלשה דברים צריך מסירות נפש בערב שבת קודש, א. להעביר הסדרה שנים מקרא ואחד תרגום. ב. לישון. ג. לגזוז הצפרנים.

מהו הקולא הפלאית של הגרי"ז מבריסק בדיני שמו"ת

ידוע שבבריסק יש הרבה חומרות בהלכה. ומסופר שפעם שאל אדם את הגרי"ז מבריסק זצ"ל – שלרב יש הרבה חומרות בהלכה, האם יש לרב גם איזה קולא בהלכה? וענה הגרי"ז – שיש לו קולא בדיני העברת הסדרה שמו"ת – דנפסק בשו"ע (או"ח סימן רפ"ה ס"א) – דירא שמים יעביר הסדרה שמו"ת עם פירוש רש"י, ואני מקיל – שגם מי שאינו ירא שמים יכול להעביר הסדרה שמו"ת עם פירוש רש"י.

רמז נפלא להלכה – דבסיום קריאת שמו"ת יש לחזור על הפסוק האחרון

כתב המגן אברהם (סימן רפ"ה, סק"א) – והפסוק האחרון אומרו אחר התרגום כדי לסיים בתורה. ובספר רמזי שבת (אות נ"ג) נתן רמז לזה – שב"ת הוא ראשי תיבות, ש'לא ב'התרגום ת'סיים. ת'סיים ב'הפסוק ש'בתורה.

נעשה ונשמע

מהנעשה והנשמע במכון "פלאי התורה"

ביום ג' פרשת וישב י"ט כסלו - התקיים מעמד חלוקת פרסים לתלמידי ת"ת "בני נפתלי – דזיקוב ויזניץ" בית שמש, שנבחנו על אלפי דפי גמרא ופרקי משניות ע"י הארגון הנפלא של הת"ת – חיים של תורה". בתחילה זכו התלמידים להופעתו של כ"ק אדמו"ר מדזיקוב ויזניץ שליט"א, שנשא דברים מחזקים על הכח של התלמידים שיגיעו בתורה שיכולים להעלות ולתקן נשמות שנמצאים בגבתי מרומים. לאחר מכן הוצג לתלמידים מצגת "פלאי התורה – ב", בו הוצג לתלמידים שאלות נפלאות במסכת ב"מ ובשאר מסכתות הש"ס ובמקצועות שונים בהלכה. הם גילו בקיאות מופלגת וחשיבה מיוחדת במבחר החידות שהוצגו בפניהם. לאחר מכן הגיע למכון מכתב מיוחד ממנהל הת"ת הרה"ג ר' יהודה גליק שליט"א שם ציין את הנאת התלמידים והתועלת מהתוכנית המיוחדת, ונביא חלק מהמכתב – לעונג רב היה לנו ולתלמידנו בעת חלוקת הפרסים השנתי... כאשר זכינו לשעה של ריתחא דאורייתא בחידות מדהימות – אשר הפעילו את מח התלמידים מתוך גישמאק וחדוותא דשמעתתא. הגדלת עשות – בעת אשר רוממת כל תשובה שהתלמידים השיבו, ועשית מהם גאונים וכבוד התורה, ואף הצליח ה' דרכך להעצים את התלמידים השקטים הנחבאים אל הכלים, והיו הדברים מאירים כנתינתם מסיני ממש בבחינת 'אהבה בתענוגים...

בשורה משמחת – נפתח קו חדש שמחזק ומרתק עם חיזוק יומי של 5 דקות מטובי המגידיים והמשפיעים, קו "כח התורה", הקו שיאיר לך את החיים: 02-3024266 [חברא חברא אית ליה].

להזמנת דרשות נלהבות, תוכניות, מצגות, זיץ ליל שישי ושבתות התאחדות – לימי השובבים ולכל ימות השנה מבית "פלאי התורה" – ניתן לפנות למזכיר המכון הרב חיים מנדל – 058-3275596

© כל הזכויות שמורות + אין לסמוך "הלכה למעשה" מהחידות

העלון נכתב ונערך ע"י הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א, מח"ס "יד המשפט" ומנ"ש בישי"ג "אהל התורה – סאטוב".
לתרומות/הערות והארות בעניני הגליון ניתן לפנות למכון "פלאי התורה" רחוב רבי יהודה הנשיא 19/10א, אשדוד,
טלפון - 0527156981, פקס - 15388556981. מייל - DN0527156981@GMAIL.COM

להזמנת מבחר תוכניות של "פלאי התורה" במרחבי הש"ס והפוסקים, [ניתן להזמין תוכנית על כמה מסכתות ומקצועות שונות ביחד], מצגות "פלאי התורה", דרשות נלהבות ומפליאות מהרב שוורץ שליט"א.

לפרטים נוספים ולהזמנות, ניתן לפנות להרב חיים מנדל: 058-3275596